11/04/2020

Ιωσήφ Βατοπαιδινού: Για την Ανάσταση του Λαζάρου

/ Ορθόδοξες Προβολές

Θα σας ενθυμίσω ένα ωραίο ρητό του μεγάλου μας πατρός Επιφανίου Επισκόπου Κύπρου, το οποίον εξεφώνησε κάποτε στην αρχή ενός λόγου του. «Προ εξ ημερών του Πάσχα, δια των πέντε αισθήσεων, τον τετραήμερον ο τριήμερος, ταις δυσί τον έναν χαρίζεται».

Ο Κύριος μας Ιησούς Χριστός, ο οποίος αποτελείωσε την Αποστολή Του και θεράπευσε το πανανθρώπινο τραύμα και σε έξι ημέρες θα παρεδίδετο στα πανάχραντα Του πάθη, όπου θα εσφράγιζε την επιτυχία της σωτηρίας μας, έδειξε, σαν προοίμιο σε μας τους μαθητές Του και γενικά σε όλον τον κόσμο, ότι υπάρχει ανάσταση νεκρών και ότι Αυτός είναι όντως «η Ανάστασις και η Ζωή».

Ακριβώς πριν από τα συνταρακτικά τούτα γεγονότα, της αναστάσεως δηλαδή του Κυρίου, προηγήθηκεν κατά έξι μέρες η ανάσταση του Λαζάρου, ο οποίος, όπως ξέρετε, ήταν φίλος του Χριστού. Και ο Σίμων ο λεπρός, ο Φαρισαίος, ο πατέρας του Λαζάρου, επειδή ήταν πιστός, αρεσκόταν ο Κύριος να συχνάζη στην οικία του και να έχη φιλικές σχέσεις με αυτήν την οικογένεια.

Ανέστησε φυσικά τον Λάζαρο, όχι τόσο για να δείξη την δύναμη της θεοπρεπούς Του μεγαλωσύνης, άλλωστε το είχε κάνει και ενωρίτερα αυτό σε άλλες περιπτώσεις, αλλά για να δείξη ότι πλησιάζει το προοίμιο της συντριβής του θανάτου και της γενικής αναστάσεως της ανθρώπινης φύσεως και της αποκαταστάσεως συμπάσης της κτίσεως «της υποταγείσης εις την φθοράν» εξ αιτίας της πτώσεως του ανθρώπου.

Το ιστορικό γεγονός της αναστάσεως του Λαζάρου το φέρομε στην αναγωγή, καθώς πολλές φορές κάνουν οι Πατέρες μας ερμηνεύοντας την Γραφή, για να ορθάσωμεν έτσι σ' ένα πόρισμα πνευματικό, το οποίο πολύ θα μας ωφελήση.

Κάθε τι το οποίο περιέχεται στην Γραφή, έχει πολλαπλές ερμηνείες.

Η ανάσταση του ιστορικού Λαζάρου έγινε τότε, αλλά αυτό, μεταφερόμενο στην αλληγορία, ενεργείται κάθε μέρα στις ψυχές των ανθρώπων. Η αναγωγή λοιπόν είναι η εξής. Ο Κύριος μας Ιησούς Χριστός, ο οποίος είναι πάντοτε μαζί μας, όπως ο ίδιος ομολογεί, «ιδού εγώ μεθ' υμών ειμί πάσας τας ημέρας, έως της συντέλειας του αιώνος», περιστρέφεται και ανασκοπεί του καθενός την κατάσταση και μυστικώς εκφράζει στις ουράνιες Του δυνάμεις και στους σεσωσμένους· «Λάζαρος ο φίλος ημών κεκοίμηται».

Κάθε ένας από μας είναι νεκρός Λάζαρος και φίλος του Ιησού μας, χάριν του ότι για μας εθυσιάσθη, για όλους ενδιαφέρεται. Ο Κύριος μας Ιησούς Χριστός, ο παντογνώστης Θεός, ο πανάγαθος Δεσπότης και ο αληθινός μας πατέρας, βλέποντας την νέκρωση μας, συνεχώς φωνάζει προς τις ουράνιες δυνάμεις Του. «Λάζαρος ο φίλος ημών κεκοίμηται».

Τώρα ποιος από μας τους κεκοιμημένους θα είναι ικανός να προκαλέση την συμπάθεια Του, ούτως ώστε να επέμβη και να τον αναστήση; Γιατί αυτός μόνος Του ομολόγησε ότι, «εγώ ειμί η ανάστασις και η ζωή». Όπως αναφέρεται, όταν η αδελφή του Λαζάρου η μεγαλύτερη, η Μάρθα, αν και πίστευε στον Ιησού Χριστό, εν τούτοις, από το βόγγο του πόνου που έχασε τον μονάκριβο της αδελφό, ξεχνώντας την δύναμη της αναστάσεως που βρισκόταν σ' Αυτόν, άρχισε να του λέη με παράπονο: «Κύριε, ει ης ώδε, ουκ αν απέθανε μου ο αδελφός».

Και ο Ιησούς απαντά: «Αναστήσεται ο αδελφός σου». Πάλιν αυτή δεν καταλαβαίνει το νόημα και επιμένει: «Ναι, Κύριε, ξέρω ότι στην έσχατη ημέρα της παλιγγενεσίας και αυτός θα αναστηθή». Τότε ο Ιησούς διακηρύττει: «Εγώ ειμί η ανάστασις και η ζωή.

Λοιπόν αυτός είναι ο Ιησούς μας ο οποίος μένει μαζί μας σαν η αιωνία και μόνιμος

ανάσταση και προσδοκά του καθενός μας την ανάσταση. Πότε θα στραφούμε προς Αυτόν να εκφράσωμε τον πόνο της νεκρώσεως μας, για να φωνάξη και σε μάς: «Λάζαρε, δεύρο έξω». Για να γίνη αυτό χρειαζόμαστε συμπαραστάτες, όπως είχε και ο Λάζαρος τις δύο αδελφές, την Μάρθα και την Μαρία.

Η μεν Μάρθα συμβολίζει κατά τους Πατέρες την πρακτική εργασία, την πρακτική μετάνοια και τα σωματικά έργα. Η δε Μαρία συμβολίζει την θεωρία, την πνευματική εσωστρέφεια μέσω της οποίας επικοινωνεί κάθε λογική ψυχή με τον Θεό.

Η πρακτική μετάνοια συνίσταται στον πόνο, στο πένθος και στο κλάμα «υπέρ των προτέρων αμαρτημάτων» και στο πένθος υπέρ της ανακτήσεως των αρετών και των χαρισμάτων, τα οποία κληρονομικά μας παρέδωσε ο Ιησούς μας και ανήκουν στον καθένα από μάς.

Ούπω γαρ εφανερώθη – λέγει ο άγιος Ιωάννης – τι εσόμεθα, άδαμεν δε, όταν φανερωθή, όμοιοι αυτώ εσόμεθα». Δηλαδή θα δούμε τον Κύριο μας στην ημέρα εκείνη της παλιγγενεσίας και θα είμεθα όμοιοι με αυτόν. «Ο Θεός εν μέσω Θεών» εκμαγεία του αρχετύπου.

Για να φθάσωμε σ’ αυτήν την αξία, πρέπει, όπως είπα, να αποκτήσωμε πρωτίστως την συνεχή ειλικρινή πρακτική μετάνοια, που αυτή θα μας οδηγήση στην θεωρία. Επειδή πρακτικά αμαρτήσαμε, πρακτικά αρνηθήκαμε τον Ιησού μας, πρακτικά τον προσβάλαμε και τον προδώσαμε, πρακτικά τώρα να επιστρέψωμε πίσω και ν’ αποδείξωμεν ότι πλέον δεν θα ξανακάμψωμε τα γόνατα μας μπροστά σε κάθε είδωλο της αμαρτίας.

Είμεθα υπόχρεοι τώρα, ο καθ’ ένας από ‘μας, ν’ αποκτήσωμε τις δύο αδελφές, την πραγματική πράξη της μετανοίας που μας οδηγεί μακριά από κάθε παράβαση της εντολής. Άρνηση στον Θεό δεν υπάρχει από κανένα λογικό ον, και από αυτούς ακόμα τους άθεους, τους υλιστές, τους αναρχικούς.

Ας κομπάζουν με τα χείλη.

Δεν μπορούν ν’ αρνηθούν τον Θεό, διότι, για να μπορέσωμε να αρνηθούμε ένα πράγμα, πρέπει να είμαστε δυνατοί να το καταργήσωμε. Τότε θα καυχηθούμε πάνω στην απιστία μας ότι όντως αυτό δεν υπάρχει, το καταστρέψαμε.

Αν εμείς αρνηθούμε Αυτόν, λέει ο Παύλος, αυτός πιστός μένει. Ποία λοιπόν είναι η άρνηση αφού τα πράγματα είναι έτσι; Η άρνηση είναι στην παράβαση της εντολής.

Αυτό μας διδάσκει η παγκόσμια ιστορία. Και τα δύο στοιχεία, το ανθρώπινο και το

αγγελικό, τα οποία κατέβησαν και συνετρίβησαν, δεν αρνήθησαν τον Θεό, αλλά την εντολή. Και ακριβώς η παράβαση της εντολής, που θεωρείται άρνηση, προκάλεσε την πτώση, την συντριβή και τον θάνατο. Τώρα και σε μας ο τρόπος της επιστροφής είναι η πρακτική ομολογία.

Από εκεί που πλανηθήκαμε και παρασυρθήκαμε και αρχίσαμε να παραβαίνουμε τις εντολές του Χριστού μας και καταρρακώσαμε την προσωπικότητα μας, από την Ίδια θύρα θα επιστρέψωμε. Να παύσωμε να αμαρτάνωμε, να τον αρνούμεθα και να τον προδίδουμε. Αφού φθάσωμε σ' αυτήν την κατάσταση δια της Χάριτος Του, τότε βαθύτερα μέσα στο είναι μας θα ριζώση η αίσθηση αυτή της μετανοίας που θα μας προκαλέση το πένθος και τον πόνο και το δάκρυ.

Τότε ο νους ελεύθερος από την επίδραση και την αιχμαλωσία των εξωτερικών σφαλμάτων, της εξωτερικής χρεωκοπίας, γυρίζει προς τον Θεό και συνεχώς πενθών ζητεί το έλεος Του και αυτή είναι η θέση της Μαρίας. Όταν οι δύο αδελφές αποκτηθούν, να είστε βέβαιοι ότι τότε ο Λάζαρος νους, το ψυχικό μας είναι, θα αναστηθή, όπως τότε στον ιστορικό Λάζαρο.

Και τότε, όπως αναφέρει το ευαγγέλιο, επισκέφθηκε ο Ιησούς μας την οικία του Λαζάρου και του παρέθεσαν εκεί τράπεζα και ο Λάζαρος «ην εις των συνανακειμένων». Έτσι και ο Λάζαρος νους θα ευρίσκεται μαζί με τον Ιησού μας στην πνευματική ευφροσύνη, εκεί όπου μας διαβεβαιώνει ότι «ετοιμάσω ημίν τόπον».

Εκεί στην ουράνια πανευφροσύνη, ως κληρονόμοι του Θεού και συγκληρονόμοι του Ιησού μας, θα ευρισκόμαστε και 'μείς, όπως τότε ο Λάζαρος, στην ιδία τράπεζα «συνευοχούμενοι» και όχι πενθούντες για τον θάνατο, αλλά χαίροντες για την δική μας ανάσταση.

Ο καθένας από μας λοιπόν ας επισπεύση να απόκτηση χωρίς χρονοτροβή τις αρετές που αντιπροσωπεύουν οι δύο αδελφές, Μάρθα και Μαρία, που είναι ικανές να πείσουν τον Ιησού μας να παρουσίαση το πτώμα του νεκρού νου και να διάταξη ως Πανσθενουργός Λόγος το «Λάζαρε, δεύρο έξω» από τον τάφο της αναισθησίας και «είσελθε εις την χαράν του Κυρίου σου». Αμήν.

Γέροντος Ιωσήφ, Αθωνικά μηνύματα, Ψυχωφελή Βατοπεδινά, Έκδοσις Ιεράς Μεγίστης Μονής Βατοπεδίου, Άγιον Όρος 1999

ΠΗΓΗ: ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΛΕΜΕΣΟΥ